

Rapportering 6, mars 2008

Innledning

Denne rapporteringen tar utgangspunkt i rapport fra forskerne på HiAk. I rapporten er det anbefalinger som går på tvers av fylkene og egne anbefalinger som er utarbeidet for de ulike fylkene.

I denne rapporteringen vil det bli lagt vekt på hva som er gjort i Troms i forhold til anbefalinger fra forskerne.

Hiak har i januar 2008 gjennomført intervjuer av ulike aktører i prosjektet. Resultatet av disse intervjuene er ukjent for fylkesprosjektleder, og er derfor ikke tatt med i rapporteringen. Det har ikke vært møte mellom forskerne og fylkesprosjektleder i forkant av denne rapporteringen

Nåsituasjon:

Prosjektet er i en "kritisk fase", og det er satt fokus på å få en god overgang fra skoleopplæringen til bedriftsopplæringen. 22.oktober ble det gjennomført ei samling for lærlinger (begge kull) og instruktører. Instruktørene har deltatt på et pilotkurs i vurdering..

Denne samlingen er fulgt opp med to workshop, en for frisør (FIFF) og en for elektro (iMentor). På begge workshop har alle lærlinger og instruktører i prosjektet deltatt. Workshopene har vært lagt opp slik at instruktører og lærlinger sammen har satt seg inn i bruk av læringsplattform. LUT har lagt fram rammeoppgaver, som er tenkt å erstatte opplæringsboka.

Den elevgruppen som er definert i Prosjektet er de som startet utdanningen høst 2005. Disse er gitt eksamensfritak for hele utdanningen, og bruker mapper i opplæringen. I Troms bruker vi "E-læringsplattform" (LMS) og elektroniske mapper i arbeidet. Frisør bruker www.fiff.no og elektro bruker www.imentor.no

Vurderingsteamene er tildelt rettigheter på læringsplattformene slik at de har innsyn i arbeidet, det samme har HiAk.

Alle frisørlærlingene er organisert i et felles opplæringskontor der lederen, Lisbeth Gamst, styrer læringene og arbeidet med de halvårige oppgavene. Tilbakemeldingen tilsier at denne delen fungerer fint og at de holder framdriftsplanen fram mot fagprøven. Det er litt problematisk å komme i dialog med frittstående bedrifter som har lærlinger, og det arbeides med å få til et samarbeid med frisørlaugene.

Elektrolærlingene har tegnet lærekontrakter med frittstående bedrifter, der noen (alle?) er organisert i en opplæringsring i et samarbeid med NELFO. Opplæringsringen tar seg av opplæring i "restteori", dette er organisert som kyrs av 1-3 ukers varighet. Bedriftene som er med i Vandrebooka ønsker å bruke mappemetoden som en erstatning for kursingen i restteori; og vi arbeider for å bruke de økonomiske ressursene som brukes på kursing til en tettere oppfølging på iMentor. LUT styrer dette arbeidet.

Både Breivang og Breivika har siden prosjektstart et større fokus på å føre erfaringer fra prosjektet tilbake til skolen, det skjer bl.a. gjennom "*prosjekt til fordypning*", dette er kommentert i anbefalinger for Troms.

Skolebasert lærlingformidling

Breivika vgs, elektrofag, er fra 1. januar 2008 med i prosjektet om skolebasert lærlingformidling, det innebærer at skolen får ansvaret for å formidle læreplasser for elevene på elektrofag. Lærekontraktene skal både formidles og skrives under av skolen. Deltakelse i dette prosjektet er et resultat av det arbeidet vi har lagt ned i prosjekt Vandrebooka.

Rapport med fokus på anbefalinger fra HiAk

Felles anbefalinger:

utvikle dokumentasjon, som er tilpasset den enkelte bransjes behov og som er hensiktsmessig ut i fra aktørenes ulike behov

Prosjektet har ikke, på tvers av fylkene lagt føringer for dette punktet. I Troms har det vært diskutert hva dette punktet egentlig innebærer:

Er det dokumentasjon som skal være en kvalitetssikring for å verifisere at

- At opplæring er gitt?
- At elever / lærlinger har lært?
- At læreplanene er fulgt?
- At mappemodellen erstatter opplæringsboka?
- At myndighetenes krav til dokumentasjon er fulgt?

Lærings- og utviklingsteamene (LUT) er sentrale i forhold til oppfølging av prosjektet. LUT til både frisør og elektro har engasjert seg i arbeidet med hensiktsmessig dokumentasjon. Vi er fremdeles underveis, men har som arbeidsmål at den dokumentasjonen som elever og lærlinger produserer skal være mest mulig ”ensartet”

arbeide for utvikling av yrkesdidaktisk kompetanse blant lærere, opplæringsansvarlige og ledere i skole og bedrifter

Her har vi i Troms ikke gjort noe spesielt. Prosjektet har vært knyttet opp mot et studie i regi av HiAk. Per dato har vi ingen oversikt over hvor mange som startet, hvor mange som gjennomførte og hvor mange som fikk godkjent eksamen.

lage en plan for spredning av erfaringer og eksempler fra prosjektet

Det er ikke laget en felles plan for spredning. I Troms arbeider vi med å danne oss en oversikt over hvilke ”innsatsområder” vi skal konsentrere oss om. I høst har informasjon om prosjektet vært spredt til opplæringskontor og andre som driver med oppfølging av lærlinger. Dette har skjedd ved at prosjektet har vært presentert på samlinger i KARRI, Troms. Fylkesprosjektlederen er med i ei

nettverksgruppe som arbeider med implementering av Kunnskapsløftet i Troms. Her har hvert fag sin nettverksleder, og det er gjort innspill i forhold til å få presentere prosjektet på ei nettverkssamling i 2008. Dette har vi fått ”ja” til, men dato er ikke fastsatt.

På de skolene som deltar i prosjektet har det vært gitt informasjon om Vandrebokprosjektet til kollegaer.

klargjøre LUTs mandat og funksjon i de ulike fylker og utdanningsprogram

Dette mener vi er ivaretatt.

utvikle mappene slik at de blir redskaper i læringsarbeidet for å nå målene i Vandreboka, i større grad enn de er i dag.

Her er jeg usikker på hva som menes. Målene til prosjektet er gjengitt nedenfor. Når det gjelder kulepunkt 1, så vil vi først etter at prosjektet er ferdig, kunne vurdere om mappe(metoden) har bidratt til forbedring.

Kulepunkt 2 kan vel vanskelig ivaretas av mappene, Her har jeg bedre tro på at om vi lykkes med et tettere samarbeid mellom aktørene i skole og i næringslivet, så vil vi forbedre oss her. Når det gjelder avsnittet om ” til å bli en god fagarbeider og samfunnsdeltaker”, så kan ikke dette evalueres før etter at lærlingene har avlagt fagprøve og fungert som fagarbeidere en tid. Jeg er også usikker på om vi har referansegrunnlag til å foreta disse vurderingene.

Kulepunkt 3: Her mener jeg at vi per dato (1/2 år ut i lærlingtiden) klart kan se at vi arbeider med en samordnet pedagogikk. En del tilskrives at ”mappene” er tilgjengelig både for lærere og instruktører. Gjennom å kunne ”kikke hverandre i kortene”, har en muligheter til å samkjøre opplæringen slik at vi får en mer helhetlig pedagogikk.

Vi ser også et vi samkjøres bedre ved å ha felles samlinger og opplæring for lærere og instruktører, men dette vil jeg ikke tilskrive ”mappene”

- Forberede kvaliteten på opplæringen i skole og bedrift og dermed elevens/lærlingens/lærekandidatens læring
- Forberede hver enkelt elev/ lærling/lærekandidat best mulig for arbeidslivet, til å bli en god fagarbeider og samfunnsdeltaker
- Gjennomføring av en helhetlig pedagogikk gjennom det fireårige opplæringsløpet, der hele læretiden (2 år i skole og 2 år i bedrift) preges av at eleven/ lærlingen/lærekandidaten aktivt deltar i planlegging, gjennomføring og vurdering av eget læringsarbeid

Utvikle et system for fortløpende å implementere erfaringer fra prosjektet i alle nivåer i fag- og yrkesopplæringen

Dette punktet gjenstår

Anbefalinger for Troms

Rammer/struktur:

”Arbeids- og ansvarsfordeling i prosjektorganisasjonen må avklares. Prosjektet har uklart arbeids- og ansvarsfordeling både med tanke på ledelse, administrasjon og didaktikk. Dette gjelder fra prosjektgruppa og oppover i hierarkiet. ”

Viser til organisasjonskart for Troms (står bl.a. i rapporten fra HiAk).

Anbefalingen gjelder spesielt prosjektledelsen på øverste nivå. Ved prosjektstart ble det etablert ei prosjektledergruppe fra Troms. Denne gruppa var aktiv i forbindelse med oppstart av prosjektet, men har siden da ikke vært aktiv. Det er ikke laget mandat for gruppa, og det er uklart hvilken rolle prosjektgruppa skal ha.

Siden prosjektstart har situasjonen endret seg, og bl.a. har noen i prosjektgruppe Troms helt andre stillinger/arbeidssted enn ved prosjektstart. FPL har tatt dette opp i møter med prosjekteier, og det er enighet om at vi må se på mandat/arbeidsområde for gruppa. FPL har poengtert at det sitter nøkkelpersoner i gruppa, både fra fylkesutdannings-, skoleleder- og bedriftsledernivå. Disse personene har i kraft av sine stillinger myndighet til bl.a. å implementerer erfaringer fra prosjektet i begge opplæringsarenaene (skole/bedrift).

FPL har ved flere anledninger forsøkt å få gjennomført møter for gruppa, men det har ikke lyktes. Det var kalt inn til møte primo desember 07; dette måtte utsettes til februar 2008, og er i skrivende stund enda ikke gjennomført.

Prosess:

Innhold og arbeidsform bør vurderes i forhold til målene i Vandrebooka. Dette gjelder spesielt I VG1

Her er FPL usikker på hva som forskerne mener. Så vidt jeg kjenner til, så er det kun et fåtall av elevene på VG1 som har vært intervjuet, jeg er også svært usikker på om det har vært intervjuet lærere på VG1 elektro og design/håndverk.

Vi vet at det er ei utfordring i å få Vandrebookas innhold og arbeidsform implementert på VG1-design og håndverk. På Breivang vgs er det VG2-frisørfag som er med, og dermed har ikke VG1-nivået deltatt aktivt i prosjektet. Likevel kan vi gjøre noe med dette forholdet ved at lærere og elever på Vg2 frisør holder informasjonsmøter for VG1 på Breivang.

På Breivika har elektrofag innarbeidet gode erfaringer fra Vandrebokprosjektet på Vg1 elektrofag. Prosjektledelsen og HiAk har vært på skolebesøk og både hørt og sett at vi har fokus på ”PRAKSIS FØR TEORI”. I tillegg har vi brukt erfaringer fra Vandrebooka i ”prosjekt til fordypning” der vi har tilbud til tre grupper som får opplæring i bedrift i deler av faget. Se Vedlegg 1.

Resultat:

Det er for dårlig sammenheng mellom GK/VG1 og VKI/VG2 både på elektro og ved design og håndverk, og det bør iverksettes tiltak for å sikre at elevene utvikler relevant kompetanse i forhold til sine utdanningsplaner og kompetansekravene i de yrkene de utdanner seg til.

<http://vandreboka.breivika.vgs.no>

Viser til kommentarene i kapitlet over og i vedlegg 1

Trond Kristoffersen

Fylkesprosjektleder, Troms

Vedlegg 1

Breivika vg skole, elektrofag

Vår modell til Prosjekt til Fordypning (PTF) på VG1 og VG2

Kunnskapsløftet legger opp til et 4-årig opplæringsløp (2 i skole og 2 i bedrift) der det blir satt fokus på at det skal være en sammenhengende utdanning (og ikke som nå(?)).

VG1

Timerammen for "Prosjekt til Fordypning" (PTF) er 168 årstimer der elevene skal få "smakebiter" fra ulike VG3-områder (lærlingnivå). Vi har organisert det slik at ei av høstukene er avsatt til "yrkesorientering" der de får innblikk i elektrobransjens lokale tilbud. Fra medio januar får elevene foreta prioriterte valg innen noen områder: Elektriker, Energimontør, Automatiker og DataElektroniker.

Det utarbeides lokale læreplaner for tilbudene.

Det er i år satt av 2x8 uker; fra uke 3 til uke 19 til denne opplæringen. I fjor hadde vi tre bedrifter som deltok i et samarbeid med oss: Vaktservice, Relacom og Troms Kraft, (ca 4 elever i hver periode) og vi hadde gode erfaringer fra det arbeidet. Jeg vil understreke at det IKKE er snakk om utplassering, men avtalt opplæring der bedriftene vurderer (karaktersetter) arbeidet til elevene.

August	September	Oktober	November	Desember	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni
	"Yrkesorientering" Elektrofagene i Troms		Åpen skole	Valg av PTF	PTF periode 1		PTF-periode 2		Evaluering	

VG2

Timerammen for prosjekt til fordypning er 253 årstimer. For disse elevene gjør vi avtaler med lokale bedrifter der de er ute i 1 + 2 + 2 + 2 hele uker i opplæring i bedrift etter samme modell som over. Vi har avtaler med bedrifter som dekker både elektriker, telekomm og serviceelektroniker, men ingen avtale som dekker energimontørfaget (TK).

I løpet av bedriftsopplæringsukene får elevene arbeide med relevante arbeidsoppgaver, og bedriftene får muligheter til å danne seg et inntrykk om eleven kan rekrutteres som lærling i bedriften. Resultatet er at tilnærmet 100 % av de elevene som ønsker læreplass, får inngått avtaler med den bedriften der de var i opplæring. (i år er det 5 elever som er interessert i Troms Kraft)

August	September	Oktober	November	Desember	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni
	Bedriftspresentasjoner 1.bedriftsuke		2.og 3. bedriftsuke		4.og 5. bedriftsuke		6.og 7. bedriftsuke		Evaluering / Lærekontrakter	